

باسمه تعالی

وزارت آموزش و پرورش

اداره آموزش و پرورش ناحیه چهار تبریز

دبیرستان غیر دولتی صدرای نور

نام: ..... سوالات درس: زیست
 امتحانات نیم سال اول: ۹۸-۹۹ تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۴ شماره صندلی: .....
 شناسی
 نام خانوادگی: ..... پایه: دوازدهم صفحه: ۴ ساعت شروع: ..... مدت زمان امتحان: ۱۲۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی دبیر: مینا رسول نژاد
 تاریخ و امضا: .....
 نمره به عدد: ..... نمره به حروف: .....

ردیف	پيامبر اکرم(ص): « نیکوکاری کامل آن است که در نهان همان را انجام دهی که در آشکارا انجام می دهی »	بارم
۱	درستی یا نادرستی جملات زیر را بدون ذکر دلیل مشخص کنید: الف) چارگاف در تحقیقات خود دلیل برابری مقدار آدنین با تیمین، و سیتوزین با گوانین را مشخص کرد. ب) گروه خونی Rh برخلاف گروه خونی ABO، دارای سه ژن نمود و سه رخ نمود است. ج) در محلی که قرار است همانندسازی انجام شود دو رشته از هم باز میشوند، بقیه قسمتها بسته اند و به تدریج باز میشوند. د) در مرحله طویل شدن رونویسی برخلاف مرحله پایان آن، تشکیل مجدد پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته دنا رخ نمی دهد. ه) جهش های کوچک برخلاف جهش های بزرگ، با مشاهده کاریوتیپ قابل شناسایی هستند. ی) در گونه زایی هم میهنی برخلاف گونه زایی دگرمیهنی، جدایی جغرافیایی رخ نمی دهد.	۱/۵
۲	در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید: الف) ..... پروتئین، نوع عمل آن را مشخص میکند. ب) به ساخته شدن مولکول رنا از روی ..... رونویسی گفته میشود. ج) در تشکیل پیوند فسفودی استر، ..... یک نوکلئوتید به گروه هیدروکسیل از قند نوکلئوتید دیگر متصل میشود. د) به ساخته شدن پلی پپتید از روی ..... ترجمه میگویند.	۱
۳	الف) گریفیت چگونه نتیجه گرفت وجود پوشینه به تنهایی عامل مرگ موش ها نیست؟ ب) ایوری چگونه دریافت که عامل اصلی و مؤثر در انتقال صفات دنا است؟ ج) ژن چیست؟ د) دو عامل پایداری مولکول دنا را ذکر کنید.	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵

۰/۲۵	۴	در رابطه با آزمایش مزلسون و استال به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) چرا در ابتدا باکتری ها را در محیط N^{15} رشد و تکثیر دادند؟ ب) دنای باکتری های کشت داده شده در محیط کشت حاوی N^{14} به مدت ۲۰ دقیقه، پس از سانتریفیوژ در لوله به چه شکلی درآمد؟ دلیل آن را بیان کنید.																		
۰/۵	۵	کدام کلمه از ستون B با کدام جمله از ستون A ارتباط دارد؟ (چند کلمه اضافه اند)																		
۱		<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون B</th> <th>ستون A</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(۱) پمپ سدیم - پتاسیم</td> <td>الف) اندامهایی که طرح ساختاری آنها یکسان است اما ممکن است کارهای متفاوتی داشته باشند.</td> </tr> <tr> <td>(۲) فعال کننده</td> <td>ب) پروتئین تنظیمی</td> </tr> <tr> <td>(۳) بیان</td> <td>ج) نواحی در دنا که رونوشت آن در RNA پیک سیتوپلاسمی حفظ میشود.</td> </tr> <tr> <td>(۴) برهم کنش های آب گریز</td> <td>د) ساختار سوم پروتئین</td> </tr> <tr> <td>(۵) میانه</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(۶) وستیجیال</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(۷) آنالوگ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(۸) همتا</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ستون B	ستون A	(۱) پمپ سدیم - پتاسیم	الف) اندامهایی که طرح ساختاری آنها یکسان است اما ممکن است کارهای متفاوتی داشته باشند.	(۲) فعال کننده	ب) پروتئین تنظیمی	(۳) بیان	ج) نواحی در دنا که رونوشت آن در RNA پیک سیتوپلاسمی حفظ میشود.	(۴) برهم کنش های آب گریز	د) ساختار سوم پروتئین	(۵) میانه		(۶) وستیجیال		(۷) آنالوگ		(۸) همتا	
ستون B	ستون A																			
(۱) پمپ سدیم - پتاسیم	الف) اندامهایی که طرح ساختاری آنها یکسان است اما ممکن است کارهای متفاوتی داشته باشند.																			
(۲) فعال کننده	ب) پروتئین تنظیمی																			
(۳) بیان	ج) نواحی در دنا که رونوشت آن در RNA پیک سیتوپلاسمی حفظ میشود.																			
(۴) برهم کنش های آب گریز	د) ساختار سوم پروتئین																			
(۵) میانه																				
(۶) وستیجیال																				
(۷) آنالوگ																				
(۸) همتا																				
۰/۵	۶	الف) چرا تعداد جایگاه های آغاز همانندسازی در یوکاریوت ها بیشتر از پروکاریوت هاست؟ ب) ساختار عمومی یک آمینواسید را رسم کرده و بگویید ویژگیهای منحصر به فرد آن، مربوط به کدام بخش است؟																		
۰/۵	۷	در رابطه با پروتئین <u>هموگلوبین</u> به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید: الف) ساختار دوم آن از چه نوعی است؟ ب) جهش در ژن زنجیره بتای هموگلوبین که منجر به بیماری کم خونی گلوبول قرمز داسی شکل میشود، از چه نوعی است؟ ج) این جهش در سطح پروتئین، باعث ایجاد چه تغییری میشود؟ د) فراوانی این دگر جهش یافته (Hb^S) در جهان چگونه است؟ چرا؟ این مسئله به کدام عامل تداوم گوناگونی در جمعیت ها اشاره میکند؟																		
۰/۵	۸	الف) آنزیم ها به عنوان کاتالیزورهای زیستی، چگونه باعث افزایش سرعت واکنش های زیستی میشوند؟ ب) با توجه به تأثیر متفاوت دمای کم و زیاد روی آنزیم ها، از این ویژگی در آزمایشگاه ها چگونه میتوان استفاده کرد؟																		
۰/۷۵	۹	الف) چرا رمزهای تعیین کننده نوع آمینواسیدها (که در دنا قرار دارند)، سه نوکلئوتیدی هستند؟ ب) وظیفه راه انداز چیست؟																		
۰/۲۵																				

۰/۷۵	با توجه به شکل مقابل به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) این شکل بیانگر چه موضوعی است؟ ب) در ژن شماره ۳ رشته رمزگذار، و در ژن شماره ۱ رشته الگو را مشخص کنید.
۰/۵	الف) چه رابطه ای بین طول عمر رنای پیک و میزان پروتئین سازی از آن برقرار است؟ ب) علت نامگذاری جایگاه P رناتن چیست؟
۰/۷۵	شکل مقابل ساختار سه بعدی رنای ناقل را نشان میدهد: الف) بخش های مشخص شده را نامگذاری کنید. ب) این ساختار چگونه تشکیل میشود؟
۰/۲۵	در رابطه با فرآیند ترجمه کدام مورد نادرست است؟ الف) پیوند پپتیدی در جایگاه A و در مرحله طویل شدن ایجاد میشود. ب) رمزه های پایان فقط وارد جایگاه A میشوند. ج) در مرحله آغاز، هر سه جایگاه رناتن توسط رمزه ها اشغال شده اند. د) همه بخش های رنای پیک ترجمه میشود. ه) رمزه قبل از رمزه پایان، فقط میتواند وارد جایگاههای A و P شود. ی) در مرحله پایان، رنای ناقل موجود در جایگاه P بدون ورود به جایگاه E، رناتن را ترک میکند.
۰/۲۵ ۰/۵ ۱ ۰/۵	الف) پروتئین های موجود در کافنده تن و کریچه توسط کدام رناتن ها ساخته میشوند؟ ب) رناها میتوانند در تنظیم بیان ژن نیز نقش داشته باشند. با ذکر یک مثال چگونگی آن را به اختصار توضیح دهید. ج) تنظیم منفی و تنظیم مثبت رونویسی در پروکاریوت ها را با هم مقایسه کنید. (دو تفاوت ذکر کنید) د) رابطه بارزیت ناقص و هم توانی را با هم مقایسه کنید. (یک تفاوت ذکر کنید)
۱	۱۵ پدری دارای توانایی انعقاد خون و گروه خونی O+، با مادری دارای توانایی انعقاد خون و گروه خونی B+ ازدواج کرده است. فرزند اول آنها نوزادی پسر دارای اختلال در انعقاد خون و گروه خونی O- است که نباید از شیر مادر تغذیه کند؛ الف) ژن نمود (ژنوتیپ) پدر و مادر را مشخص کنید. ب) آیا امکان دارد فرزند دوم این خانواده، نوزاد دختری دارای توانایی انعقاد خون و گروه خونی B- شود که نتواند از شیر مادر

		تغذیه کند؟ ژنوتیپ این دختر را بنویسید.	
۱		در رابطه با صفت رنگ نوعی ذرت به سؤالات زیر پاسخ دهید: (الف) این صفت چند جایگاهی است یا تک جایگاهی؟ (ب) نمودار رخ نمودهای این صفت در جمعیت به چه شکلی است؟ دلیل آن چیست؟ (ج) هر کدام از ژن نمودهایی که در قله نمودار هستند، دارای چند دگره نهفته هستند؟	۱۶
۰/۵		(الف) جهش خاموش و جهش تغییر چارچوب خواندن را تعریف کنید.	۱۷
۰/۵		(ب) به نظر شما جهش چگونه میتواند منجر به افزایش طول یک رشته پلی پپتیدی شود؟	
۰/۲۵		(الف) جهش مضاعف شدگی را تعریف کنید.	۱۸
۰/۵		(ب) محل وقوع جهش در ژنگان، از عوامل تعیین کننده پیامدهای جهش است. دو مثال از مناطقی از ژنگان بزنید که جهش در آنها، اثری بر توالی محصول ژن ندارد؟	
۰/۵		(الف) رانش دگره ای و جهش دو نمونه از عوامل برهم زننده تعادل جمعیت هستند. اثر هر کدام را بر خزانه ژن بیان کنید.	۱۹
۱		(ب) فردی با گروه خونی AB+ هر دو نوع دگره مربوط به گروه خونی Rh را دارد. انواع گامت‌های حاصل از آرایشهای مختلف تترادی در تقسیم میوز این فرد را با رسم شکل مشخص کنید.	
۲۰	جمع نمرات	"موفق باشید"	

لطفا پاسخ هر سؤال را در محل تعیین شده برای آن وارد کنید.